

PREDIKAN VID ANDAKT UNDER TEOLOGDAGAR DEN 15/9 1956.

I LUNDS DOMKYRKAS ABSID

TEXT JER 37:1-14.

PSALMER: 510:1-4, 332:4-7, 112:7-8.

När vi nu lyssnar till dessa profetord ur det gamla förbundet, vet vi åtskilligt om det som skedde efter den långa fångenskapen. Vi vet, att folket fick återvända till sitt land, vi vet att det en dag föddes ett gossebarn i detta folk, vi vet att hans namn har blivit namnet över alla namn och att han såsom Livets furste har kallat många döda till ett nytt och levande hopp. Och eftersom vi vet vad som följde, stöter vi oss något på textens grova yttre, de döda benen, köttet och senorna, huden därovanpå. Men då dessa gamla ord första gången yttrades, låg all härlighet långt borta i det förflutna - ungefär som det går för kyrkorna i Europa idag. Fallet var Davids rike och Salomos tempel, i vars hägn ett enat folk odlat sitt land och tillbett Herren, fienden hade tagit det världsliga väldet och fromheten fick en smal remsa att leva på borta vid Babels floder, splittrade och fjärran från varandra, vanmäktiga inför världen, klagade Guds barn över tidens gång: "Våra ben äro förtorkade, vårt hopp har blivit om intet, det är ute med oss." Denna gamla härlighet var förgången och kom aldrig mer tillbaka - den kommer aldrig någonsin mer tillbaka.

Men när den jordiska härligheten, Israels och kyrkans, har fallit för alltid, så beror det på att Herren själv fällde den. Och när han dödar, så gör han det för att uppväcka ur gravarna nytt liv, nytt hopp. Det var därute i mörkret som profeten talade sina ord första gången: endast död och nederlag hade skett, men ingen välsignelse eller förnyelse hade ännu uppstått därur - de grova och hårda dragen i texten anger läget som det verkligen var. Och när du nu lyssnar till hans tal om "dessa dräpta", som anden måste "blåsa på", dessa "förtorkade ben", som åter måste "fogas ihop" och "växa samman", tänk då på den församling, där Du själv snart skall stå och åldras och räkna gudstjänstbesökare - åtta, nio, tio, elva - "Du människobarn, tror Du, att dessa döda ben åter kunna bli levande?"

Hur vi än svarar på den frågan, så kommer just de döda benen, denna Guds församling, att bli levande. Och hon kommer att bli levande mitt i tider av avfall och kraftförlust, såsom Jesus Kristus sprang fram ur Israel, ett rotskott ur förtorkad jord, och segrande nådde de lidande, just när Israel och Jerusalem föll samman och förkastade Honom, den Utvalde. Det var inom detta folk som frälsningen för hela världen låg förborgad. Gud höll fast vid sitt rådslag och förde det igenom, trots att det utvärtes förloppet skenbart omintetgjorde hans beslut och vilja. Kunde man inte ha väntat, att världens förnyelse skulle rinna upp på en höjd i stället, inom någon av dessa blomstrande kulturer kring Nildeltat eller Tvåflodslandet och inte inom den sönderslagna folkspillran i fångenskapen? Men så skedde icke. Det var dessa döda ben som under gny och rassel skulle komma tillhoppa och resa sig upp på sina fötter. Så skulle profeten

profetera och så skedde det. Alla dessa gamla orientaliska folk har gått under, de finns inte längre bland oss - med ett enda undantag: judarna. De kommer att gå kvar på vår jordyta, långt efter det att vi är borta, ty de har en funktion att fylla i världens yttersta tid, och vad Gud har bestämt, det måste ske. Om världens mäktige gaddar sig samman för att bryta vad Gud har bestämt, så kommer de enbart att - sig själva ovetande - hjälpa till att fullborda Guds vilja, alldeles som de gjorde, när de naglade Jesus vid korset och med egna händer utförde det som var Guds beslut före världens begynnelse.

Och idag: kan man inte frestas att vänta världens förnyelse från någon kulturell höjd, där namnet Jesus Kristus icke anropas? Skilda från varandra, spridda över landet ligger templen, där ordet förkunnas för en gles skara och där sakramenten - liksom i distraktion - utdelas bland människor, på vilkas ansikte intet hopp lyser. Vi som har samlats här en förmiddag vid början av en lästermin står alla, på ett eller annat sätt, i tjänst hos detta egendomligt toftiga skeende. Och med blicken på vår tjänst och vår uppgift lyssna vi till orden: "Du människobarn, dessa ben, de äro alla Israels barn." Vad texten då manar oss till är två ting.

Det första är enkel helhjärtad tro. Tro på detta som ligger framför oss och som vi går rakt in i. En tro som har sina rötter ända ner i skapelsen och i Israels historia och som ständigt går fram till korset på Golgata och hämtar kraft därifrån, kraft ur mörkret - men en tro som mitt i allt detta förblir lika vardagligt enkel som odlarens visshet, att det är frön och sädeskorn som i sig rymmer framtida skördar och att större och finare ting än frön och sädeskorn väl har skenet men icke kraften. Vad det gäller för oss är att aldrig låta oss lockas bort från den enkla uppgiften att så ut - bara så ut! Lugnt uthärda, aldrig i något läge tvivla därpå, stilla fasthålla sanningen: vid detta är löftet knutet, vid det verk som Gud har befallt sin församling, häftar en evig välsignelse som icke sviker i katastroferna utan tvärtom på ett underligt vis växer i dödens närhet, ja som är det enda människan kan klamra sig vid i den sista striden. Och såsom det är i den enskildes vandring mot slutet, så blir det också i släktets vandring. Den mänskliga intelligensen tycks arbeta mot ett slut på historien, som ter sig tämligen likt det evangelierna siar om. Då "solen mister sitt sken" och "folken stå rådlösa vid havets och vågornas dån". Men om detta blir slutet på historien, så skall även den döden visa sig vara en död till liv: "då, när detta sker, mån I resa edra huvuden, ty då nalkas eder förlossning". Att predika Kristus och att lära människor bedja, det är att redan nu gripa om den Ende (och hjälpa andra att gripa om Honom), den Ende vars rike icke kan bäva, Han i vars hand den yttersta domen är lagd. Och det outgrundliga med Honom är att han har besegrat all förlamelse i mänskligheten och är Herre över själva kosmos - och dock kommer han såsom en människa till människor, såsom en kämpande och bedjande kommer, en som inte alls är skild från oss utan har det som vi, en som, fastän han var Son, "lärde sig lydnad genom sitt lidande", som det står i Hebréerbrevet. Detta är det första som texten från Hesekiel vill lära oss: en barnslig tro och tillit till Guds verk, en förtröstan på Guds makt att göra döda levande, en förväntan i enda riktning: "Kom, du Ande, och blås på dessa dräpta, så att de åter bliva levande!" - Och vi får inte glömma bort att

Hesekiel själv troligen dog i fångenskapen - det berättas inte att han personligen var med vid hemkomsten. Att av Anden föras till dalen med de döda benen och se synen av deras uppståndelse var nog för honom, det var hans sätt att i förväg smaka allt. Fordra icke, som ett egensinnigt barn, framgång i vad du gör! Du är ju redan med i slutet, i segern och i lovsången, även om Du dör "som fattig adjunkt i ett klent pastorat"!

Men nu det andra, jämte tron! Det är: våra gärningar och vårt arbete! Man finner sällan en text i Bibeln, där Guds makt att ensam göra det orimliga framhäves så starkt som i detta Hesekielkapitel om de förtorkade benen. Och ändå: för varje steg i sitt handlande brukar den Allsmåktige människoröst och människotunga: "Du människobarn!...profetera över dessa ben!...säg till dem....! ....profetera, du människobarn, och tala till anden!...säg till anden: Kom!..." En stor lärare i kyrkan har sagt att när i Gamla testamentet Gud talade i stormen, i öknen och med sin röst ledde och befallde Israel, då var Guds röst alltid en röst ur människomun: det har funnits människor i alla tider, som har lyssnat och tyst gått på Guds vägar, och de har varit läppar och tungor åt Gud i världen. Det som den Allsmåktige Guden gör i stället i Betlehem, då Han kvider som ett människobarn i halmen - och sedan Jesu hela liv igenom - det är givet i allt Guds handlande från begynnelsen, Guds väsen är människoblivandet, Han kan inte annat än vara mänsklig. Och därför är det så även i denna stund, att Gud - mitt i sin allmakt - väntar på vår mänskiga röst, väntar på vår villighet att låna ut oss själva till Hans nyskapelse. Om Ni har all denna tro och all denna renlärighet, gå då ut som människor till de döda benen! - de ligger ju i stor myckenhet ut över dalen! Profetera, du människobarn, och säg till anden: "Kom, Ande, och blås på dessa dräpta, så att de åter bliva levande!"

Stiger den bönen upp från oss, då gäller Herrens löfte: "Om nu I, som ären onda, förstå att giva edra barn goda gåvor, huru mycket mer skall icke då den himmelske Fadern giva helig ande åt dem som bedja honom!" Amen